

หัตยา กาญจนสมบัติ, ภัทรธินันท์ ทองโสม, โรม บัวทอง

ทีมประเมินสถานการณ์สาธารณสุข (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 50 ระหว่างวันที่ 14 – 20 ธันวาคม 2557 ทีมประเมินสถานการณ์สาธารณสุข กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุขได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. ผู้ป่วยยืนยันโรคมือ เท้า ปาก อาการรุนแรง 1 ราย จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ป่วยเด็กทารกเพศชาย อายุ 8 เดือน อาศัยอยู่ที่ หมู่ 6 ตำบลขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ประวัติคลอดปกติ น้ำหนักแรกคลอด 3,200 กรัม ได้รับวัคซีนครบตามเกณฑ์ เริ่มป่วย วันที่ 12 ธันวาคม 2557 ด้วยอาการมีไข้ต่ำๆ ร้องแงแง ไม่ทานนม วันที่ 13 ธันวาคม 2557 ยายพาไปคลินิก แพทย์ฉีดยา 1 เข็ม และให้ ยากลับมารับประทาน แต่อาการไม่ดีขึ้น วันที่ 14 ธันวาคม 2557 ผู้ป่วยมีไข้สูง ซึม ไม่ดูดนม ยายพาไปรับการรักษาที่โรงพยาบาล เอกชนในจังหวัดร้อยเอ็ด แพทย์วินิจฉัย AFI R/O Acute bronchitis และรับไว้รักษาเป็นผู้ป่วยใน แรกรับอุณหภูมิกาย 38.8 องศาเซลเซียส ชีพจร 128 ครั้งต่อนาที อัตราการหายใจ 28 ครั้งต่อนาที ความดันเลือด 100/60 มิลลิเมตรปรอท ผลการตรวจเลือด พบเม็ดเลือดขาวสูง 15,910 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร เป็นชนิดนิวโทรฟิลร้อยละ 45 และลิมโฟไซต์ร้อยละ 48 ความเข้มข้นของเลือดร้อยละ 33 และเกล็ดเลือดต่ำ 76,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ต่อมาวันที่ 15 ธันวาคม 2557 ผู้ป่วยอาการแย่ลง มีหอบเหนื่อย ไอ มีเสมหะเป็นฟองเลือด ซึมลง มีซีกเกร็ง ฟังปอดมี crepitation both lung ผลการเอกซเรย์ปอดพบรอยโรคในปอดทั้งสองข้าง แพทย์วินิจฉัยปอดบวมรุนแรง สงสัยกล้ามเนื้อหัวใจอักเสบ และปอดบวมน้ำ แพทย์ได้ใส่ท่อช่วยหายใจ และส่งตัวมารักษาต่อที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์ ระหว่างทางผู้ป่วยหยุดหายใจ ได้ทำ CPR 1 ครั้ง แรกผู้ป่วยไม่รู้สีกตัว แพทย์รับไว้ในหอวิกฤติ สัญญาณชีพแรกเริ่ม พบไข้สูง 39.8 องศาเซลเซียส ความดันโลหิต 90/50 มิลลิเมตรปรอท ตรวจร่างกายมีภาวะโคม่า พบตุ่มแดงที่ฝ่ามือ และฝ่าเท้า ทั้ง 2 ข้าง หัวใจเต้นเร็วผิดปกติ มีน้ำในปอดทั้งสองข้าง ผลการตรวจเลือด พบเม็ดเลือดขาวสูง 13,400 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร เป็นชนิดนิวโทรฟิลร้อยละ 72 และลิมโฟไซต์ร้อยละ 17 เกล็ดเลือดต่ำ 56,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ความเข้มข้นของเลือดร้อยละ 33 น้ำตาลในเลือดสูง 280 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร ผลการตรวจรังสีทรวงอกพบ pulmonary edema กุมารแพทย์

วินิจฉัยโรคมือเท้าปาก ที่มีอาการรุนแรง (กล้ามเนื้อหัวใจอักเสบและกล้ามเนื้อหัวใจอักเสบ) สงสัยจากการติดเชื้อ EV71 ส่งตัวอย่างเลือดเพาะเชื้อแบคทีเรีย ผลไม่พบเชื้อก่อโรค เก็บ Nasopharyngeal swab ส่งตรวจ enterovirus โดยวิธี RT-PCR ณ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พบเชื้อไวรัส EV71 จากการสอบสวนพบว่า บ้านของผู้ป่วยมีสมาชิกในบ้าน 4 คน ได้แก่ ตา ยาย พี่ชายอายุ 4 ขวบ และผู้ป่วย โดยพ่อและแม่ของผู้ป่วยไปทำงานที่จังหวัดอุบลราชธานี ระหว่างวันที่ 8 – 10 ธันวาคม 2557 มารดาพาผู้ป่วยเดินทางไปบ้านย่าที่ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ วันที่ 11 ธันวาคม 2557 ไปรับวัคซีนไข้หวัดใหญ่ที่โรงพยาบาลเอกชนในจังหวัดร้อยเอ็ด หลังรับวัคซีน ร้องแงแงไม่สบายตัว ทีมสอบสวนโรคได้ค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมในชุมชน ตรวจคัดกรองเด็กในละแวกบ้าน 30 คน และเด็กชั้นอนุบาล และก่อนวัยเรียนในโรงเรียนของพี่ชายผู้ป่วย ไม่พบผู้ป่วยโรคมือ เท้า ปาก พบแต่ผู้ป่วยที่มีอาการทางเดินหายใจ เก็บ Throat swab เด็กในชุมชนที่มีอาการทางเดินหายใจ 3 ราย ส่งตรวจ enterovirus โดยวิธี PCR ณ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ผลเป็นลบต่อเชื้อกลุ่มไวรัสเอนเทอโร

2. ยืนยันอหิวาตกโรค 2 ราย จังหวัดขอนแก่น

รายที่ 1 ผู้ป่วยหญิงไทย อายุ 22 ปี เป็นนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น พักอาศัยที่หอพักในตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เริ่มป่วยวันที่ 11 ธันวาคม 2557 เวลา 02.45 น. ด้วยอาการถ่ายเป็นน้ำ คลื่นไส้ อาเจียน มากกว่า 5 ครั้ง ไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์ ในวันเดียวกัน แพทย์วินิจฉัย Acute gastroenteritis ได้รับยา Norfloxacin Metoclopramide Hyoscine และเกลือแร่ ส่งตัวอย่างอุจจาระตรวจที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์ ผลพบเชื้อ *Vibrio cholerae* El Tor Ogawa ผู้ป่วยได้เดินทางกลับไปพักที่บ้านในจังหวัดอุดรธานี จากการสอบสวนโรคไม่พบว่าคนในครอบครัวมีอาการป่วย ผู้ป่วยอาศัยอยู่ที่หอพักเพียงคนเดียวและไม่ได้เดินทางไปไหนในช่วงก่อนป่วย ปกติจะทานอาหารตามสั่งจากร้านค้าบริเวณหอพัก

รายที่ 2 ผู้ป่วยหญิงไทย อายุ 30 ปี เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย แห่งหนึ่ง อาศัยอยู่ที่หมู่ 16 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เริ่มป่วยวันที่ 9 ธันวาคม 2557 เวลา 15.00 น. ด้วยอาการ คลื่นไส้ อาเจียน ถ่ายเป็นน้ำมากกว่า 10 ครั้ง วันที่ 11 ธันวาคม 2557 ไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์ แพทย์วินิจฉัย Acute gastroenteritis ได้รับยา Norfloxacin Metoclopramide Hyoscine และเกลือแร่ ส่งตัวอย่างอุจจาระตรวจที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์ ผลพบเชื้อ *Vibrio cholerae* El Tor Ogawa สงสัยอาหารตามสั่งจากร้านค้าบริเวณตลาดมอดินแดง

3. อาหารเป็นพิษ พบการระบาดใน 2 จังหวัด

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 97 ราย วันที่ 17 ธันวาคม 2557 ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย เป็นพระสงฆ์จำนวน 97 ราย เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล 5 แห่ง จำนวน 71 ราย เป็นผู้ป่วยใน 19 ราย ส่วนใหญ่มีอาการปวดท้อง ถ่ายเหลว อาเจียน เก็บตัวอย่าง Rectal swab ผู้ป่วย 7 ราย ส่งตรวจที่โรงพยาบาลอยุธยา ไม่พบเชื้อก่อโรค จากการสอบถามพบว่า มีการอบรมของพระไทยและพระจากประเทศเวียดนาม พม่า ลาว และกัมพูชา จำนวน 1,986 รูป เป็นเวลา 10 วัน โดยจะฉันอาหารที่โรงครัวของมหาวิทยาลัยจัดให้ ในวันเกิดเหตุ มีผู้นำอาหารมาถวายเพิ่มเติม ได้แก่ ผัดพริกหมู แกงจืดหมูสับ และส้มตำ พระทั้งหมดได้ฉันเพลในเวลาประมาณ 11.00 น. หลังจากนั้นจึงเริ่มมีอาการป่วย

จังหวัดเชียงใหม่ 14 ราย เป็นนักเรียนในโรงเรียนประจำ แห่งหนึ่ง พักอาศัยอยู่ที่โบสถ์คริสต์ในหมู่บ้านบะหลา หมู่ 10 ตำบลท่าตอน อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเพศชาย 1 ราย เพศหญิง 13 ราย อายุ 8 - 38 ปีทุกรายมีอาการป่วยวันที่ 17 ธันวาคม 2557 รายแรกเริ่มป่วยเวลา 07.30 น. รายสุดท้ายเริ่มป่วยเวลา 08.30 น. ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ปวดศีรษะ ปวดบิดท้อง รับการรักษาที่โรงพยาบาลแม่เมาะเป็นผู้ป่วยนอก ได้รับการรักษาด้วยยา Buscopan Hyoscine Domperidone และ ORS เก็บตัวอย่างอาหารส่งตรวจหาสารพิษและเชื้อก่อโรคที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์เชียงใหม่ อยู่ระหว่างรอผลการตรวจ จากการสอบสวนพบว่า โรงเรียนแห่งนี้มีนักเรียนประมาณ 50 คน ทั้งหมดเป็นชาวไทยภูเขา พักประจำอยู่ที่โบสถ์ ทุกคนจะทานอาหารร่วมกันทุกมื้อ โดยมีแม่ครัวประจำเป็นผู้ปรุง น้ำดื่มน้ำใช้เป็นประจำเขาที่ไม่ได้ผ่านการปรับปรุงคุณภาพและไม่มีการเติมคลอรีน ในวันที่ 17 ธันวาคม 2557 นักเรียนทั้งหมดได้รับประทานอาหารเข้าด้วยกันในเวลา 07.00 น. โดยมีเมนูผัดหน่อไม้ดอง และต้มจืดผักกวางตุ้งอาหารสงสัย คือ ผัดหน่อไม้ดองที่ปรุงจากหน่อไม้ดองที่นักเรียน

ช่วยกันทำเอง

4. สงสัยโรคคอติบ จังหวัดสกลนคร ผู้ป่วยชายไทย อายุ 26 ปี อาศัยอยู่ที่หมู่ 14 ตำบลธาตุ อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร อาชีพพนักงานขับรถบริษัทเอกชน ทำหน้าที่ขับรถส่งของระหว่างจังหวัดชลบุรีกับกรุงเทพมหานคร เริ่มป่วยวันที่ 12 ธันวาคม 2557 ด้วยอาการมีไข้ เจ็บคอ ซ้ำร้ายประทุ วันที่ 14 ธันวาคม 2557 ยังมีไข้สูง ไอ เจ็บคอ หนาวสั่น ไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลวานรนิวาส ตรวจร่างกายพบอุณหภูมิกาย 38.7 องศาเซลเซียส แพทย์วินิจฉัย Peritonsillar abscess รับเป็นผู้ป่วยใน ให้การรักษาด้วยยา Paracetamol Ibuprofen Omeprazole และ Diclofenac วันที่ 15 ธันวาคม 2557 ผู้ป่วยถูกส่งต่อไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลสกลนคร แพทย์ตรวจพบแผ่นฝ้าขาวในลำคอ วินิจฉัยสงสัยโรคคอติบ เก็บตัวอย่าง Throat swab ส่งตรวจที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์อุดรธานี ผลไม่พบเชื้อก่อโรคคอติบ จากการสอบสวนพบว่า ผู้ป่วยไม่เคยรับการฉีดวัคซีนโรคคอติบ ในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2557 ได้เดินทางกลับมาเยี่ยมบ้าน มีผู้สัมผัสร่วมบ้าน 4 คน ทุกคนมีประวัติเคยได้รับวัคซีนคอติบ ความครอบคลุมวัคซีนของอำเภอวานรนิวาส ในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ได้รับวัคซีน DTP ร้อยละ 100 กลุ่มอายุ 20 - 50 ปี ได้รับวัคซีน dT ในช่วงรณรงค์ร้อยละ 73 ทีมสอบสวนโรคได้ให้สุขศึกษา และ การสื่อสารความเสี่ยงกับญาติ ผู้สัมผัส และประชาชนในพื้นที่ เฝ้าระวัง รณรงค์ให้วัคซีน dT ในกลุ่มอายุ 20-50 ปี ในอำเภอวานรนิวาส ให้มากกว่าร้อยละ 85

สถานการณ์ต่างประเทศ

1. โรคติดเชื้อลิสทีเรีย ประเทศสหรัฐอเมริกา เจ้าหน้าที่สาธารณสุข สหรัฐอเมริกา ได้ออกคำเตือนไปยังผู้บริโภคให้งดรับประทานแอปเปิ้ลเคลือบคาราเมล หลังจากพบว่าเป็นสาเหตุของการระบาดของโรค Listeriosis ใน 10 รัฐ ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ 17 ตุลาคม - 27 พฤษภาคม 2557 มีรายงานผู้ป่วยทั้งหมด 28 ราย ต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล 21 ราย และเสียชีวิต 5 ราย มีข้อมูลว่าผู้ป่วย 9 ราย เป็นหญิงตั้งครรภ์ และ 3 ราย เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่มีสุขภาพแข็งแรง

2. ผู้ป่วยไข้หวัดนก H5N1 เสียชีวิต ประเทศอียิปต์ พบผู้ป่วยรายล่าสุด เป็นเพศหญิงชาวอียิปต์ อายุ 20 ปี อาศัยอยู่ที่เมือง al-Ghanayem เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2557 และเสียชีวิตวันที่ 17 ธันวาคม 2557 ด้วยอาการปอดบวม ตั้งแต่วันที่ 2557 ประเทศอียิปต์มีผู้เสียชีวิตจากไข้หวัดนก 9 ราย อัตราการเสียชีวิตร้อยละ 37.4

3. สถานการณ์ไข้เลือดออก Crimean-Congo ประเทศ เกือบ 50 ราย โดยผู้ป่วย 19 ราย และเสียชีวิต 6 ราย เป็นผู้ป่วยใน
ปากีสถาน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2557 จนถึงปัจจุบัน พบผู้ป่วย จังหวัดป็นจาบ และในเมือง Karachi (www.promedmail.org;
จากการติดเชื้อไวรัสไข้เลือดออก Crimean-Congo ทั่วประเทศ 15 ธันวาคม 2557)

*****

ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 50

Reported Cases of Diseases under Surveillance 506, 50th week

✉ get506@yahoo.com

ศูนย์สารสนเทศทางระบาดวิทยาและพยากรณ์โรค สำนักระบาดวิทยา

Center for Epidemiological Informatics, Bureau of Epidemiology

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่สำคัญ จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของ
ปีก่อน ๆ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 สัปดาห์ที่ 50

Table 1 Reported Cases of Priority Diseases under Surveillance by Compared to Previous Year in Thailand,
50th Week 2014

Disease	2014				Case* (Current 4 week)	Mean** (2009-2013)	Cumulative	
	Week 47	Week 48	Week 49	Week 50			2014	
	Cases	Cases	Cases	Cases			Cases	Deaths
Cholera	0	0	2	0	2	27	13	0
Influenza	1352	1200	861	229	3642	2546	70948	78
Meningococcal Meningitis	1	0	0	0	1	2	14	4
Measles	8	8	7	1	24	2062	1148	0
Diphtheria	0	0	0	0	0	4	16	4
Pertussis	0	1	0	1	2	1	13	0
Pneumonia (Admitted)	3153	2934	2519	1014	9620	9130	193154	856
Leptospirosis	31	38	24	8	101	329	2169	18
Hand foot and mouth disease	603	659	610	225	2097	825	64523	2
Dengue Total	744	754	532	73	2103	3809	39157	40

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร และ สำนักระบาดวิทยา: รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ

ข้อมูลในตารางจะถูกปรับปรุงทุกสัปดาห์ วัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันควบคุมโรค/ภัย เป็นหลัก มิใช่เป็นรายงานสถิติของโรคนั้น ๆ

ส่วนใหญ่เป็นการรายงาน "ผู้ป่วยที่สงสัย (suspect)" มิใช่ "ผู้ป่วยที่ยืนยันว่าเป็นโรคนั้น ๆ (confirm)"

ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงย้อนหลังได้ทุกสัปดาห์ จึงไม่ควรนำข้อมูลสัปดาห์ปัจจุบันไปอ้างอิงในเอกสารวิชาการ

* จำนวนผู้ป่วย 4 สัปดาห์ล่าสุด (4 สัปดาห์ คิดเป็น 1 ช่วง)

** จำนวนผู้ป่วยในช่วง 4 สัปดาห์ก่อนหน้า, 4 สัปดาห์เดียวกันกับปีปัจจุบัน และ 4 สัปดาห์หลัง ของข้อมูล 5 ปีย้อนหลัง 15 ช่วง (60 สัปดาห์)